

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
KN2026/00781

Remissyttrande

Europeiska kommissionens förslag till förordning om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act) KOM(2026)100

Sveriges Allmännyttas är bransch- och intresseorganisationen för 322 allmännyttiga kommunala och privata bostadsföretag, med tillsammans över 995 000 lägenheter. Vi bistår våra medlemmar så att de kan vara långsiktiga och konkurrenskraftiga aktörer på bostadsmarknaden. På så sätt bidrar vi gemensamt till en hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Allmänna synpunkter

Sveriges Allmännyttas är positiv till förslaget övergripande syfte att stärka EU:s industriella konkurrenskraft, påskynda klimatomställningen i energiintensiva industrier och minska strategiska beroenden av tredje land.

Sveriges Allmännyttas delar bedömningen att en robust europeisk industri är en förutsättning för att klara klimatmålen och för att säkerställa tillgången till lågkoldioxidmaterial på sikt.

Sveriges Allmännyttas avstyrker kommissionens förslag att välja offentlig upphandling som det centrala styrmedlet för att skapa efterfrågan på lågkoldioxidmaterial i byggsektorn. Detta angreppssätt skapar en konkurrenssnedvridning mellan allmännyttiga

SVERIGES ALLMÄNNYTTA

bostadsbolag, vilka omfattas av LOU, och privata fastighetsägare, som inte gör det, trots att båda verkar på samma bostadsmarknad. Klimatkraven på byggmaterial bör i stället hanteras genom produktreglering som träffar alla aktörer likvärdigt.

Synpunkter på enskilda delar av förslaget

Användningen av offentlig upphandling som styrmedel (skäl 15, sid 19)

Kommissionen motiverar valet av offentlig upphandling som styrmedel enligt följande:

"Public procurement amounts to 15% of the Union's GDP. Contracting authorities and entities should therefore, where appropriate, ensure that public procurement requirements foster economic security and resilience of supply chains."

Resonemanget bortser från att offentlig upphandling i medlemsstaterna omfattar mycket olika typer av verksamheter. I Sverige omfattar LOU även allmännyttiga bostadsbolag, som enligt allbolagen ska drivas affärsmässigt och som konkurrerar på lika villkor med privata fastighetsägare på samma bostadsmarknad. Att använda upphandlingsregler som styrmedel träffar därmed inte "det offentliga" enhetligt, utan skapar en kostnadsasymmetri mellan offentligt och privat ägda fastighetsbolag. Denna konsekvens synes inte ha analyserats i kommissionens konsekvensbedömning.

Materialkrav på stål, cement och aluminium (skäl 19–20, sid 20)

Förslaget motiverar valet av byggsektorn som målgrupp:

"Demand-side measures should focus on establishing low-carbon requirements for steel, cement and aluminium used in buildings, infrastructure and motor vehicles [...]. Downstream sectors that account for a large share of demand for certain energy-intensive materials, such as the construction and automotive sectors, should be prioritised."

Sveriges Allmännyttiga delar ambitionen att minska klimatpåverkan från byggmaterial. Stål, betong och aluminium står för en betydande del av materialkostnaden i nyproduktion av flerbostadshus. Lågkoldioxidvarianter är idag typiskt sett dyrare än konventionella alternativ, och prispremien förväntas bestå under överskådlig tid.

Sveriges Allmännyttiga ifrågasätter dock att detta ska ske genom upphandlingsregleringen. När kraven endast träffar LOU-bundna aktörer riskerar nyproduktionen i allmännyttan

att fördyras systematiskt jämfört med privat nyproduktion, vilket på sikt kan minska allmännyttans byggtakt och därmed bostadsförsörjningen för breda grupper.

Kraven i offentlig upphandling (artikel 11.2, sid 43)

Artikel 11.2 föreskriver att upphandlande myndigheter ska tillämpa kraven i bilaga II och III:

"For public procurement procedures referred to in Part I of Annex II and Part I of Annex III, contracting authorities and contracting entities shall apply the Union origin requirements and low-carbon requirements laid down therein."

Bestämmelsen är obligatorisk och lämnar ingen flexibilitet på medlemsstatsnivå att anpassa tillämpningen till den nationella bostadsmarknadens särdrag.

Sveriges Allmännytta föreslår att regeringen bör verka för att bestämmelsen kompletteras med en möjlighet för medlemsstaterna att undanta upphandlare som verkar på en konkurrensutsatt marknad gentemot privata aktörer som inte omfattas av motsvarande krav. Alternativt bör materialkraven i sin helhet flyttas från upphandlingsregleringen till produktregleringen i byggproduktförordningen (CPR) och ekodesignförordningen (ESPR), så att de träffar alla aktörer på marknaden likvärdigt.

Undantagsventilen för oproportionerliga kostnader (artikel 11.3 c, sid 43)

Artikel 11.3 c medger att upphandlande myndigheter avstår från kraven när:

"their application would require a contracting authority or contracting entity to acquire goods, services or works having disproportionate costs [...]. Estimated cost differences exceeding 25%, based on objective and transparent data, may be presumed by contracting authorities and contracting entities to be disproportionate."

Sveriges Allmännytta välkomnar att förslaget innehåller en undantagsventil. Det är dock värt att notera att även prispåslag under tröskelvärdet får betydande budgeteffekter vid stora byggvolymerna. Tillämpningen kräver dessutom att den som upphandlar i varje enskilt fall tar fram "objektiv och transparent data" som motiverar undantaget, vilket skapar administration och risk för överprövningar.

Stockholm den 19 maj 2026

Cathrine Holgersson, Vd